

Stockholm furniture & light fair. Mer än 700 utställare från 32 länder aktuella på möbelmässan

Fronts "Button sofa" för Swedese, som tidskriften Form utnämnt till Årets möbel. Foto: Swedese

Hållbart, flexibelt och klassiker i ny form

På Stockholms årliga möbelmässa vimlar det av nya lösningar på trångboddhet, resurssnål tillverkning och återanvändning av klassiker. Det ger Annica Kvint hopp för framtiden.

Stockholm furniture & light fair Stockholmsmässan, Älvsjö

Visas t o m 11/2, lördag öppet för allmänheten.

• Med stigande fastighetspriser följer krympande kontor, bostäder och möbler. Nu är det kvadratmeterpriserna som styr designen, det är tydligt på årets upplaga av Stockholm's furniture and light fair, där ord som liten, nätt och flexibel hörs i var och varannan monter.

Dessa värdeord gäller inte minst pallen "Lilla Snåland" av Marie-Louise Hellgren, som är typisk för vår tid också av en annan anledning. Producenten Stolab tillverkar även stolklassikern "Lilla Åland" av Carl Malmsten, och den intrikat uttänkta och lågmålt dekorativa pallen är tillverkad av spillmaterial från stolproduktionen.

Carl Malmsten är inte den ende designlegenden som ekar i monterarna. Hos bójträspecialisten Gemla, som tillverkat möbler sedan 1861, har man grävt djupt i arkivet

och hittat stolar av både Peter Cel-sing, Uno Åhrén och ännu tidigare, okända kollegor. Nu finns stolarna i produktion igen.

"Nyheten" består i att de ytbehandlats med en hårdvaxolja som är helt fri från organiska lösningsmedel och därmed skonsam för miljön. Stolarna får en svart, matt yta som liknar tjära eller grillkol och ytbehandlingen är ett bra sätt att förnya som är anpassat efter vår tids krav på hållbarhet, menar producenten.

Ett annat resurssnålt och därmed tidsenligt sätt att förnya visar designern Mia Cullin. Hon utgick från de bójträformar som redan fanns i Gemlafabriken när hon formgav grafiskt vackra bordet "Ringens" – bordets benställning består av former som tidigare skapats för att utgöra den översta delen av en tamburmajor.

Små, svarta, skulpturala träföremål är något flera formgivare vill prioritera i framtidens allt mindre bostäder och kontor. I Greenhouse

visar HDK-studenten Helen Johansson pallarna "Together Stools". För den bosniska hantverksproducenten Zanat har Monica Förster designat spegel, skål och dörrstopp/bokstopp med samisk inspiration. De föremålen är som avlägsna släktingar till de formsköna Le Corbusier-inspirerade småbord/brickor/skålar som mässans inbjudne designer, spanjoren Jaime Hayon, visar i sin marknadsföringsmonter i entréhallen.

Producenten Swedese betonar, precis som Gemla, vikten av historia och resurssnålhet. Företaget startades 1945 av Laminofåtöljens skapare Yngve Ekström, och har nu låtit den finske mönsterformgivaren Kuusta Saaksi bidra med en ny, naturinspirerad, mönstrad och lite mossliknande klädsel till fätöljen.

Dessutom har Swedese donerat textilspill från produktionen till textilstudenter på Konstfack. I Greenhouse (mässans unga avdelning) står därför ytterligare en Laminofåtölj med en fantastisk klädsel av Mathias Nirstedt, som skapat ett blått kompositmaterial och dekorerat det med ett hav av blomsterbroderier.

Trä har alltid varit ett tongivande material i Möbelsverige, men i år dominerar det mer än på länge.

"Lilla Snåland" av Marie-Louise Hellgren, tillverkad av spillmaterial.

Foto: Charlotte Gawell

Till och med stoppmöbler som soffor har en ofta synlig trästomme. Formgivarna talar om ärlighet och en ambition att redovisa konstruktionen för köparna. Klädseln är i många fall avtag- och tvättbar. Allt för att göra återvinning av möblerna så enkel som möjligt, när den en gång tjänat ut.

Swedese visar sofforna "Button" av Front Design och "Wood" av Monica Förster, båda med trästomme. Den genomdesignade "Button" har dessutom träknappar, på vilka man med läderband kan fästa diverse tillbehör: sidobord, lammullskudde, näverkorg – välj själv. Att den funktionella soffan har ett relativt kort sittdjup och är hårt stoppad ansluter till en annan tendens på mässan: även äldre människor ska lätt kunna resa sig ur möblerna.

TAF Arkitekter har ritat soffan "Bleck" för Gärsnäs. Den synliga träkonstruktionen på soffans baksida är inspirerad av baksidan på en oljemålning. För Ire Möbler har Emma Olbers också formgett "Hanna", en trähybrid som omväxlande kan fungera som soffa, dagbädd eller extrasäng. Den har en hel sittplym som garanterar sovkomfort och lösa, små ryggkuddar.

Om Sveriges Arkitekter får styra är trä också ett framtidsmaterial

Ovan till vänster: Örsjös taklampa "Konkret" i askfanér. Till höger: Mia Cullins bord "Ringen" för Gemla med element från en gammal tamburmajor. Nedan: Lies-Marie Hoffmanns pallar i Greenhouse, av trä från sjuka almar.

Foto: Thomas Jeansson, Gemla

Till och med stoppmöbler som soffor har en ofta synlig trästomme. Formgivarna talar om ärlighet och en ambition att redovisa konstruktionen för köparna. Klädseln är i många fall avtag- och tvättbar. Allt för att göra återvinning av möbelen så enkel som möjligt, när den en gång tjänat ut.

i byggsammanhang. I samarbete med Svenskt Trä har organisationen gjort en utställning om träarkitektur.

I Greenhouse visar träskulptören Lies-Marie Hoffmann en serie pallar som är hantverksmässigt i hopsatta med så kallad laxstjärt. Dessa vackra sittskulpturer är tillverkade av almar som drabbats av almsjuka och är ett flera almprojekt på Hoffmanns cv.

Numera ringer Parkförvaltning-

en till henne innan de skickar stadens sjuka almar till flisning och bränning i värmeverk!

Pallarna skulle passa bra som ett inslag i det offentliga rum som almarna ursprungligen kom ifrån. Det skulle också två av de textila verken i Greenhouse. De har båda premierats av Ung Svensk Form, en årlig, jurybedömd utmärkelse i regi av Svensk Form i samarbete med Ikea, Malmö Stad och Stockholm furniture & light fair. Mitt i utställningen tronar Evelina Kollbergs "Människofällan", en jätteskulptur som presenteras som en gerillavirkad byggnadsställning – men är det kanske en ruin? Vad den än är tänkt som fungerar den som ett slags magnet.

Det gör också Katja Beckmans vävda matta "Yellow 3". Med sina tredimensionella inslag utgör den soligt landskap som jag gärna vilar ögonen på. Jag ser den som en kompis till rosa pussy hats såhär i Trump-anstrukna, mörka tider och lämnar trots allt mässan med lätta steg.

Annica Kvint
konst@dn.se

👉 Fler möbelutställningar

Under Stockholm design week öppnar även möbelutställningar på stan. Läs om de bästa på dn.se

Öppningsutställningar.

Från Ai Weiweis utställning "Tyre", med titelverket i mitten.

Foto: Per-Erik Adamsson

Traditionsrikedom. Ai Weiwei och Stephen Lichy lyfter hantverk

"Tyre"

Ai Weiwei

Galerie Forsblom, Stockholm. Visas t o m 26/3.

Stephen Lichy

Erik Nordenhake, Stockholm. T o m 24/2.

● Galerie Forsblom från Helsingfors inleder sin verksamhet i Stockholm med att visa musklerna. Förutom en invigningsutställning med en internationell superstar, Ai Weiwei, har man låtit Lars Bohmans tidigare lokaler på Karlavägen redesignas av en välmeriterad New York-arkitekt, Richard Gluckman.

Titelverket, skulpturen "Tyre", är ett nytt verk av Ai Weiwei, i form av staplade livbojar av marmor. Det har kommit till på ön Lesbos, där han engagerar sig för syriska flyktingar samt har öppnat en ateljé.

Ai Weiwei fortsätter att kritisera världens bristande ansvarstagande för den humanitära katastrofen på Medelhavet; ifjol iklädde han kolonnerna på Berlins konserthus med slitna flytvästar från Lesbos. Livbojarna, som även gjorts i andra varianter, symboliserar flyktingarnas kamp på havet.

Hans konst närmar sig ibland politisk aktivism. Trots den goda avsikten är min upplevelse att hans starkaste verk bottnar i en egen

Foto: Carl Henrik Tillberg

Stephen Lichtys "Bowl".

upplevelse eller historia och den kinesiska hantverkstraditionen.

I ett av de mindre rummen står en vit porslinskulptur, som föreställer en cykelkorg fylld med blommor. En sådan som Ai Weiwei placerade utanför sin dörr varje dag under husarresten 2011, för att driva med den färglösa byråkratien.

I ett annat rum står en meterhög träkub, "Treasure box", tillverkad med ålderdomlig teknik av kinesisk kvitten. Genom hål kan man titta in i kuben, där det ryms hyllor och dolda fack som symboliserar minnen. Det minutiösa snickeriet sätter dessutom – vilket Ai Weiweis verk ofta gör – modern industri i relation till traditionellt hantverk.

I den stora salen hänger de mest uppseendeväckande verken. En flygande varelse, samt ett tvehövdad fabeldjur, både häst och människa, gjorda av bambu och siden. De är tolkningar av den tvåtusenåriga boken Shanhaijings mytologiska

figurer, men också minnen från barndomens bilderböcker.

Att Ai Weiweis konstnärskap är mångsidigt framgår även av denna utställning, den första på ett svenskt galleri. Men han har också för vana att återanvända idéer. Till exempel den kända fototriptyken från 1995, där han släpper en Han-urna i marken. Nu är verket tillbaka – i Lego.

Något kvarter från Forsblom, på Lill-Jans Plan, har ännu ett galleri öppnat. Erik Nordenhake, ena halvan i tidigare Belenius Nordenhake, inleder med ett enda minimalistiskt verk av Brooklynbaserade Stephen Lichy. "Bowl" är en traditionell japansk lackskål, fast extra stor. Den fascinerande arushitekturen, att måla med aruschikåda, har krävt samarbete med en speciell hantverkare. Resultatet är en elegant högblick, till synes djupt svart färg, men som blir brun i elljus. Här lyfter även Lichy kontrasten mellan modernitet och tradition.

Placerad mitt i det nedsläckta gallerirummet blir det ensamma verket mer än en skål. Effekten är närmast interaktiv – åskådarna ställer sig runt den och betraktar sin egen och varandras spegelbilder i den blanka lacken.

Julia Svensson
konst@dn.se

I korthet.

Abstrakta målningar med vilja att berätta

Det är ofta svårt att närmare förklara varför man golvas av en abstrakt eller nonfigurativ målning.

Framför engelska Ian McKeeverns små, nästan monokroma fält på trä och större tvåfärgade diptyker på duk är det emellertid enkelt. I snart sagt varje verk i utställningen på galleri Andersson/Sandström i Stockholm (visas tom 18/2) bor ett narrativ som vill vräka sig ut genom den tvådimensionella ytan och låta berättelsen inta betraktaren.

Det går att säga mycket om McKeeverns kompositioner av enkla

Ur "Hours of darkness, hours of light".

former och lager på lager av färg. De dallrar inte alltid av originalitet. De kan läsas som ganska futtiga ljusmålningar eller nödortfikt maskerade antydningar till romantiskt disiga landskap eller rum. De kan ses som en nästan pubertal kärleksförklaring till den lättvindiga mystik som finns i ett

överexponerat fotografi. Men allt det saknar betydelse då varenda bild känns som första sidan i en bok som jag omedelbart förstår att jag längtat efter att läsa.

Man ska som bekant vara restriktiv med att tillskriva konstverk diffusa världen som "sanning". Fast i en tid som av framtiden kommer att definieras av sin oförmåga att hantera alternativa fakta och annan jävelskap framstår ändå Ian McKeeverns beslöjade men ivriga vilja att berätta som en nödvändig bubbla av uppriktighet. Sebastian Johans